



80-річчя члена-кореспондента НАН України А.Ф. УЛІТКА

Відомий учений у галузі механіки член-кореспондент НАН України, доктор фізико-математичних наук, заслужений діяч науки України, лауреат Державної премії України **Андрій Феофанович Улітка** народився 28 серпня 1934 р. в с. Богодарівка на Полтавщині. У 1957 р. закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Упродовж 1960–1979 рр. працював в Інституті механіки НАН України. З 1980 р. — у КНУ імені Тараса Шевченка, нині — заслужений професор кафедри теоретичної та прикладної механіки.

Наукові інтереси А.Ф. Улітка стосуються різноманітних питань механіки спряжених полів у керамічних середовищах, теорії інтегральних перетворень для скалярних і векторних полів та просторових задач теорії пружності. Він започаткував нові напрями в сучасній механіці та математичній фізиці: електропружність, спектральні розвинення в задачах про рівновагу та рух твердих деформівних тіл і задачах механіки контактної взаємодії, метод власних векторних функцій у задачах теорії пружності, теорія твердотільних гіроскопів.

Андрій Феофанович одержав фундаментальні результати в розвитку польової теорії зв'язаних електромеханічних процесів у п'єзоактивних керамічних середовищах. Він уперше сформулював фізично реальні умови електропружного навантаження п'єзокерамічних тіл, умови на дефектах у кераміці (тріщини), на внутрішніх електродах та в разі контактної взаємодії з провідниками й діелектриками. Розроблена ним енергетична теорія електромеханічного перетворення енергії в загальному випадку нестационарного навантаження підвела підсумок тривалій дискусії щодо визначення так званих динамічних (ефективних) коефіцієнтів електромеханічного зв'язку. Запропоновано метод розв'язання векторних крайових задач теорії просторової пружності й електропружності, відомий нині як метод власних векторних функцій Улітка. Створено теорію розряду деформівних п'єзокерамічних тіл за наявності нелінійного іскрового проміжку (іскрові п'єзогенератори).